

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
 (О. Б. Жильцов)
« 04 » 09 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка (загальна та спеціальна)»

Змістовий модуль «Тренінг формування цінностей інклюзивної культури» *освітня*

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (гей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.00.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____ (назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 016/16

(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 18 р.

Київ – 2018

Розробник:

Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Викладач:

Мартинчук Олена Валеріївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної
Протокол від 30.08. 2018 р. № 8

Завідувач кафедри _____ (підпис) (О.В. Мартинчук)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником
освітньої програми Логопедія)
(назва освітньої програми)

30.08. 2018 р.

Керівник освітньої програми _____ (підпис) (О.В. Мартинчук)

Робочу програму перевірено

03.09. 2018 р.

Заступник директора _____ (підпис) (Р.О. Павлюк)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль «Тренінг формування цінностей інклюзивної освіти»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Курс	1	-
Семестр	1	-
Обсяг кредитів	1	-
Обсяг годин, в тому числі:	30	-
Аудиторні	14	-
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	14	-
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у студентів цінності інклюзивної освіти, позитивне ставлення до інклюзивної освіти, мотивації досягнення успіху у сфері інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами.

Завдання:

- формувати загальні компетентності: світоглядну, громадянську, комунікативну, міжособистісну взаємодію, інформаційно-комунікаційну, креативну, аналітичну, самоосвітню;
- формувати фахові компетентності: організаційну, теоретико-методологічну, компетентність у сфері інклюзивного навчання, деонтологічну;
- забезпечити набуття практичних навичок при формуванні фахової компетентності у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у Центрі інклюзивної освіти.

3. Результати навчання за дисципліною:

- знати і розуміти основні цінності інклюзивної освіти та сфери компетенцій, необхідні для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням усіх форм різноманітності;
- уміти продемонструвати навички ефективної міжособистісної взаємодії та когнітивну гнучкість у процесі розв'язання творчих професійних завдань під час тренінгових занять;
- уміти продемонструвати навички до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку під час заповнення портфоліо.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль «Тренінг формування цінностей інклюзивної освіти»							
Змістовий модуль 1. Цінності інклюзивної освіти							
Тема 1. Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації.	8	-	-	4	-	-	4
Тема 2. Освіта для соціальної справедливості.	8	-	-	4	-	-	4
Тема 3. Індекс інклюзії: цінності інклюзивної освіти.	8	-	-	4	-	-	4

Тема 4. Профіль педагога інклюзивної освіти: основні інклюзивні цінності.	4	-	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	30	-	-	14	-	-	14
Підготовка та проходження контрольних заходів	-						
Усього за змістовий модуль «Тренінг формування цінностей інклюзивної освіти»	30	-	-	14	-	-	14

5. Програма навчальної дисципліни

Програма змістового модуля «Тренінг формування цінностей інклюзивної освіти»

Тема 1. Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації.

Поняття про інклюзивну освіту, інклюзивний підхід у педагогіці, що повністю відповідає головним демократичним засадам і цінностям. Філософське обґрунтування інклюзивних підходів. Причини доцільності запровадження інклюзивної освіти. Роздуми про «інклюзію» (включення) та «ексклюзію» (виключення).

Ключові слова: діти з особливими освітніми потребами, інклюзивна освіта.

*Рекомендована основна література [2, 3]
Рекомендована додаткова література [1-4]*

Тема 2. Освіта для соціальної справедливості.

Розуміння відмінностей між людьми і толерантне ставлення до них. Розгляд суті відмінностей. Визначення спільних рис, притаманних усім дітям. Роздуми про педагогічний і життєвий досвід спеціальних педагогів, про розуміння того, що їхня взаємодія з дітьми, а також соціальне і фізичне середовище позначається на розвиткові малят, їхній поведінці та навчанні

Ключові слова: соціальна справедливість, різноманітність учнів, толерантність .

*Рекомендована основна література [2, 3]
Рекомендована додаткова література [1-5]*

Тема 3. Індекс інклюзії: цінності інклюзивної освіти.

Поняття про інклюзивні цінності (цінності інклюзивної освіти). Система інклюзивних цінностей та наслідки формування їх в учасників освітнього процесу. Цінності як спонукальні чинники до дії. Вплив системи інклюзивних цінностей на розвиток інклюзії.

Ключові слова: цінності інклюзивної освіти, Індекс інклюзії.

*Рекомендована основна література [1]
Рекомендована додаткова література [1-4]*

Тема 4. Профіль педагога інклюзивної освіти: основні інклюзивні цінності

Поняття про профіль педагога інклюзивної освіти: європейський досвід. Основні інклюзивні цінності, визначені у процесі реалізації проектної діяльності Європейської агенції розвитку освіти осіб з особливими потребами: оцінка різноманітності учнів, підтримка всіх учнів, робота з іншими, особистісний і професійний розвиток.

Рекомендована основна література [4]

Рекомендована додаткова література [2]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	7	7
Робота на практичному занятті	10	7	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом		-	92
Максимальна кількість балів: 92			
Розрахунок коефіцієнта: $k=92/100=0,92$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Тема 1. Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації (4 год.).

Завдання: скласти портфоліо, у якому зазначити індивідуальні навчальні цілі до теми та презентувати досвід практичної самостійної роботи студента для досягнення поставлених цілей.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 2. Освіта для соціальної справедливості (4 год.).

Завдання: скласти портфоліо, у якому зазначити індивідуальні навчальні цілі до теми та презентувати досвід практичної самостійної роботи студента для досягнення поставлених цілей.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.

3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 3. Індекс інклюзії : цінності інклюзивної освіти (4 год.).

Завдання: скласти портфоліо, у якому зазначити індивідуальні навчальні цілі до теми та презентувати досвід практичної самостійної роботи студента для досягнення поставлених цілей.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

Тема 4. Профіль педагога інклюзивної освіти : основні інклюзивні цінності (4 год.).

Завдання: скласти портфоліо, у якому зазначити індивідуальні навчальні цілі до теми та презентувати досвід практичної самостійної роботи студента для досягнення поставлених цілей.

Критерії оцінювання:

1. Здатність до рефлексії та ініціативи – 2 б.
2. Здатність до критичного мислення – 1 б.
3. Здатність продемонструвати розвиток власного професіоналізму в галузі інклюзивної освіти – 2 б.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Есе (письмова форма).

Критерії оцінювання:

1. Здатність продемонструвати знання цінностей інклюзивної освіти – 10 балів;
2. Здатність продемонструвати критичне мислення у процесі роздумів про вплив цінностей інклюзивної освіти на розвиток суспільства – 10 балів;
3. Здатність продемонструвати високий рівень грамотності писемного мовлення – 5 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Не передбачено навчальним планом.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта змістового модуля «Тренінг формування цінностей інклюзивної освіти»

Разом: 30 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота – 14 год.

Модулі	Змістовий модуль І			
Назва модуля	Цінності інклюзивної освіти			
Кіл. балів за модуль	92			
Теми	1	2	3	4
Теми практичних занять	Інклюзивна освіта - рівень свідомості нації (2 б.)	Освіта для соціальної справедливості (2 б.)	Індекс інклюзії: цінності інклюзивної освіти (2 б.)	Профіль педагога інклюзивної освіти: основні інклюзивні цінності (1 б.)
Роб. на практ. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			

Всього: 92 бали. $K=92/100=0,92$

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Індекс інклюзії : розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Тоні Бут; пер. з англ. – К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 190 с.
2. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практич. посіб. / Тім Лорман, Джоан Десплер, Девід Харві; перек. з англ. [Електронний ресурс]. – К.: - СПД-ФО Парашин І.С., 2010. – 296 с. – Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/37/>
3. Тренінг «Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації» / Фонд Порошенка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.facebook.com/pg/PoroshenkoFoundation/photos/?tab=album&album_id=1098599193534859
4. Teacher education for inclusion Profile of Inclusive Teachers / European Agency for Development in Special Needs Education (2012) <https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile-of-Inclusive-Teachers.pdf>

Додаткова:

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство:[навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Еннс, С.Ю. Буров та ін. / За заг. ред. Л.Ю. Байди, О.В. Красюкової-Еннс. – К., 2012. – 216 с.
2. Даніелс Е. Залучення дітей з особливими потребами до загальноосвітніх класів. // Е. Деніелс, К. Стаффорд – Львів: Т-во «Надія», 2000.– 255 с.
3. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Наказ МОН України від 01.10.2010 р. № 912 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://firstedu.org.ua/index.php>. – Назва з екрану.
4. Мартинчук О.В. Формування толерантності як складової професійно-педагогічної підготовки студентів до роботи в інклюзивних закладах освіти // Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір: матеріали Міжнар. наук.-практич. конф. (28-29 березня) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка та ін.; за заг. ред. В.О. Огнев'юка [редкол.: В.О. Огнев'юк, В.П. Андрущенко, Л.Л. Хоружа, О.М. Олексюк, О.В. Уваркіна, Н.М. Віннікова]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – С. 914-919.
5. Kunc N. (1992). The need to belong: Rediscovering Maslow's hierarchy of needs. In R.A. Villa, J.S. Thousand, W. Stainback & S. Stainback (Eds.) *Restructuring for caring and effective education*. Baltimore: Paul H. Brookes. Кунц. Н. Необхідність приналежності. Перегляд ієрархії потреб Маслоу / З книги Вілла Р.А., Таусенда Дж.С., Стейнбека В. і Стейнбека С. "Перебудова системи освіти з метою підвищення її ефективності".

9. Додаткові ресурси (за наявності)

www.ussf.kiev.ua – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком».